

9. helluntain jälkeinen viikko, torstai

Päivän epistola

(1. Kor. 14: 6 – 19)

”Veljet, mitä hyötyä minusta on, jos tulen luoksenne ja vain puhun kielillä enkä välitä mitään ilmestystä tai anna teille tietoa, profetiaa tai opetusta? Samoinhan on elottomien soittimienkin laita, vaikkapa huilun tai lyyrän. Miten huilulla tai lyyralla soitettu sävelmä voidaan tuntea, elleivät sävelet erotu toisistaan? Ja jos sotatorvesta lähtee epäselvä ääni, kuka valmistautuu taisteluun? Sama koskee teitäkin: ellette puhu selvää kieltä, kuinka teidän puhettanne voidaan ymmärtää? Sananne haihtuvat taivaan tuuliin. Niin paljon kuin maailmassa onkin kieliä, kaikki ne ovat ymmärrettävissä. Mutta ellen ymmärrä puheen merkitystä, olen puhujalle muukalainen, samoin hän minulle. Kun te nyt kerran tavoittelette henkilähjoja, pyrkikää saamaan niitä runsain määrin seurakunnan rakentamiseksi. Sen, joka puhuu kielillä, on siksi rukoiltava itselleen myös tulkittamisen kykyä. Jos näet rukoilen kielillä, minun henkeni rukoilee mutta ymmärrykseni jää hyödyttömäksi. Mitä tämä siis tarkoittaa? Minun tulee rukoilla hengelläni, mutta myös ymmärryksellä; minun tulee laulaa kiitosta hengelläni, mutta myös ymmärrykselläni. Jos kiität Jumalaa vain hengelläsi, miten paikalla oleva ulkopuolinen voi sanoa kiitokseesi aamenen, kun hän ei ymmärrä mitä sanot? Sinä kyllä kiität hyvin, mutta ei tuo toinen siitä hyödy. Minä puhun kielillä enemmän kuin kukaan teistä, ja siitä kiitan Jumalaa. Jotta voisin opettaa muitakin, haluan seurakunnassa silti puhua mieluummin viisi ymmärrettävää sanaa kuin tuhansia hurmoskielen sanoja.”

Paavali jatkaa eilisen tekstiä käsittelemällä kielillä puhumisen ongelmia. Ääni ilman ymmärrettävyyttä ei tuota mitään hyötyä kuulijoille. ”Mutta ellen ymmärrä puheen merkitystä, olen puhujalle muukalainen.” Tämä on seurakunnan vastakohta. Seurakunnassa usko tuo yhteyden, mutta kielillä puhuminen, mitä ei ymmärretä, tuo hajaannuksen. Kielillä puhuminen voi auttaa seurakuntaa, jos sen mukana on tulkinta ja ymmärrys. Paavali korostaa tässä yhteisön, seurakunnan merkitystä silloin, kun kokoonnutaan yhteiseen rukoukseen.

Kielillä rukoileminen on rukoilijan hengen rukousta, mutta ihminen ei sitä itse ymmärrä. Kielillä rukoilemiseen tulee yhdistyä myös ymmärrys. Samoin läsnäolijan on ymmärrettävä kuultu. Läsnäolija osallistuu rukoukseen lausumalla sen lopuksi sanan amen. Kyse on sanasta, jolla vahvistetaan kuultu: totisesti, näin on (vrt. 5. Moos. 27: 14 - 26). Miten voi vahvistaa jotakin, mitä ei ole ymmärretty? ”Paikalla oleva ulkopuolinen” ei tässä yhteydessä tarkoita ei-kristittyä. Kyseinen

sana tarkoittaa nyt henkilöä, jolla ei ole erikoista asiantuntemusta tai ammattitaitoa. Hän ei kykene ymmärtämään sitä, mitä puhutaan tai mitä kielillä puhumisessa tapahtuu.

Emme tiedä, tarkoittaako Paavali jotain tiettyä kohtaa jumalanpalveluksessa. ”Jos kiität Jumalaa vain hengelläsi” kiinnitti tämän kirjoittajan huomion. Sana ”kiittää” on tässä yhteydessä sama sana, jota käytetään eukaristiasta. Onko kyse eukaristian toimittamisesta, jossa tänäkin päivänä vahvistetaan piispan tai papin asetussanat sanalla Amen? Ensimmäisessä korinttilaiskirjeessä eukaristian, ehtoollisen sakramentin toimittaminen, on hyvin keskeisellä paikalla, erityisesti luvussa yksitoista. On mahdollista, että Paavali kirjoittaa juuri tästä kohdasta jumalanpalvelusta. Tässä kohdassa on tärkeää, että rukouksen kuulija ymmärtää, mitä on tapahtumassa.

Paavali kiittää Jumalaa siitä, että hän itse puhuu ”kielillä enemmän kuin kukaan teistä”. Kielillä puhuminen ei siis ole pahasta. Hän ei kiellä kielillä puhumista. Mutta opetuksen takia on parempi ”puhua mieluummin viisi ymmärrettävää sanaa kuin tuhansia hurmoskielen sanoja.

Päivän evankeliumi

(Matt. 20: 17 – 28)

”Siihen aikaan, kun Jeesus nousi Jerusalemiin vievää tietä, hän otti kaksitoista opetuslastaan erilleen ja puhui kulkiessaan heille: ”Me menemme nyt Jerusalemiin, ja Ihmisen Poika annetaan ylipappien ja lainopettajien käsiin. He tuomitsevat hänet kuolemaan ja luvovuttavat hänet pakanoille pilkattavaksi, ruoskittavaksi ja ristiinnaulittavaksi. Mutta kolmantena päivänä hän nousee kuolleista. Jonkin ajan kuluttua tuli Sebedeuksen poikien äiti yhdessä poikiensa kanssa hänen luokseen ja polvistui hänen eteensä. ”Mitä haluat?” Jeesus kysyi. Nainen sanoi hänelle: ”Lupaathan, että nämä kaksi poikaani saavat valtakunnassasi istua vierelläsi, toinen oikealla ja toinen vasemmalla puolella.” Jeesus vastasi: ”Te ette tiedä mitä pyydätte. Onko teistä juomaan sitä maljaa, joka minun on juotava?” ”On”, he vastasivat. Silloin hän sanoi heille: ”Minun maljani te vielä juottekin, mutta minä en määrää sitä, kuka istuu oikealla ja kuka vasemmalla puolellani. Ne paikat ovat niiden, joille Isäni on ne tarkoittanut.” Kun muut kymmenen kuulivat tästä, he suuttuivat veljeksille. Mutta Jeesus kutsui heidät luokseen ja sanoi: ”Te tiedätte, että hallitsijat ovat kansojensa herroja ja maan mahtavat pitävät kansoja valtansa alla. Niin ei saa olla teidän keskuudessanne. Joka tahtoo teidän joukossanne tulla suureksi, se olkoon toisten palvelija, ja joka tahtoo tulla joukossanne ensimmäiseksi, se olkoon toisten orja. Ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi kaikkien puolesta.”

Tämä kertomus löytyy myös Markukselta (Mark. 10: 32 – 45) ja Luukkaalta (Luuk. 18: 31 – 34, 22: 24 – 27). ”Nousivat Jerusalemiin vievää tietä” kuvaa hyvin tilanteen, Jerusalem sijaitsee vuoristossa. ”Jeesus otti kaksitoista opetuslastaan erilleen” ei sisällä mainintaa pelosta ja ihmettelystä, mikä Markuksen mukaan vaivasi opetuslapsia.

Jeesus oli jo aikaisemmin puhunut kohtalostaan (Matt. 17: 22 – 23), mutta nyt Hän puhuu siitä paljon tarkemmin. Juutalaisten johtajat ovat vastuussa Jeesukseen kohdistuvasta toiminnasta. Nämä toimivat yhdessä roomalaisten miehittäjien kanssa ja Jeesus luovutetaan ”pakanoille”. Tässä yhteydessä pakana tarkoittaa Rooman sotilasvaltaa Jerusalemissa. Matteus määrittelee kuolintavaksi ristiinnaulitsemisen. Jeesuksen tarkoitus on valmistaa opetuslapsia siihen, mitä tapahtuisi Jerusalemissa Hänelle. Näin Hän rohkaisee opetuslapsiaan, että he olisivat kestäviä uskossaan silloin, kun Jeesus ristiinnaulitaan.

Seuraavaksi ”Sebedeuksen poikien äiti” kysyy poikiensa tulevasta asemasta Jeesuksen valtakunnassa. Markuksen mukaan Sebedeuksen pojat tulivat ja kysyivät tästä asiasta, Markus lisäksi mainitsee poikien nimet: Jaakob ja Johannes. Matteus laittaa kysymyksen äidin suulle ja vaikenee poikien nimistä. Hän mahdollisesti halusi varjella Jerusalemin ensimmäisen piispan Jaakobin kunniaa. Äidin esittämä kysymys muistuttaa samaa järjestystä, millä Batseba kysyy kuningas Daavidilta poikansa Salomon tulevaa asemaa (1. Kun. 1: 11 – 31). Sana ”istua” ei viittaa taivasten valtakunnan ateriaan, vaan hovin istuimeen, missä käytetään esimerkiksi tuomiovaltaa. Äidin kysymys osoittaa, että tämä ei ymmärrä sitä, millainen Jumalan valtakunta on, vaan hän ajattelee valtakuntaa maallisena valtakuntana.

Jeesus kysyy ensin naiselta ”Mitä haluat”. Kysymys on yksikkömuodossa. Naisen esittämän kysymyksen jälkeen Jeesus vastaa monikossa: ”Te ette tiedä, mitä pyydätte.” Vastaus ei ole osoitettu vain äidille, vaan suunnattu myös tämän pojille.

Malja oli sekä siunauksen (Ps. 16: 5; 116: 13) että rangaistuksen (Jes. 51: 17; Valit. 4: 21) vertauskuva Vanhassa testamentissa. Tässä yhteydessä Jeesuksen mainitsema ”malja” on kärsimyksen vertauskuva (vrt. Matt. 26: 39). Matteus ei mainitse Markuksen evankeliumissa olevaa Jeesuksen kysymystä ”kasteesta”, jolla Markus viittaa myös Jeesuksen kuolemaan (verikaste). Markuksen mukaan Jeesus kysyi myös: ”Voitteko te ottaa sen kasteen, jolla minut kastetaan?”. Tämä Markuksen mukainen kysymys on myös Matteuksen evankeliumin joissain erikielissä käännöksissä. Varhaisemmissa käännöksissä suomeksi se on joskus ollut Matteuksen evankeliumissa. Jeesus epäsuorasti toteaa, että veljekset joutuvat uskonsa takia kärsimään (vrt. Ap.t.

12: 2).

”Minä en määrää siitä, kuka istuu minun oikealla ja vasemmalla puolellani. Ne paikat ovat niiden, joille Isäni on ne tarkoittanut.” Jeesus ei kiellä sitä, etteivätkö veljekset ole Hänen valtakunnassaan. Istuinpaikkoihin tulevien valinta on Isän kädessä ja se valinta on jo tapahtunut. Ortodoksisen kirkon ikonitaiteessa Jeesuksen viereen on asetettu Neitsyt Maria, joka on ”armon saanut” (Luuk. 1: 28) ja Johannes Kastaja, joka on suurin naisesta syntynyt (Matt. 11: 11).

”Muut kymmenen” suuttuivat. Nähtävästi heilläkin oli toiveita tulevaisuutensa suhteen. Kukaan opetuslapsista ei näytä ymmärtävän sitä, mitä oli tapahtuva Jerusalemissa.

Jeesus puhuu seuraavaksi siitä, millainen johtajan tulisi olla. Maallinen hallitsijan malli ei ole oikea malli Jumalan valtakunnassa eikä sen pitäisi olla malli myöskään kirkossa. Todellinen malli johtajuudelle on toimia toisten palvelijana ja vielä enemmän, olla omasta tahdostaan ”toisten orja”.

Hän itse antaa siitä esimerkin. Ihmisen Pojan tehtävä on palvella ja antaa ”henkensä lunnaiksi kaikkien puolesta”. Siinä näkyy profeetta Jesajan ”kärsivä Herran palvelija” (Jes. 53: 10 – 12). Sana ”lunnaat” (lunastaminen) on harvinainen sana, sitä käytettiin, kun orja lunastettiin (ostettiin) vapaaksi tai kun joku pelastettiin (rahalla). Edellisissä suomennoksissa Jeesus antoi henkensä ”monen edestä”. Nykyinen suomennos on parempi, sillä käytetty sana on arameankielinen ilmaisu, joka tarkoittaa ”kaikkia”.